

den Henseende kan være lige saa god som den anden. Men disse Punkter ere saa ubetydelige, at de falde ind under den gamle Sætning, at der mellem det Pathetiske og Romiske kun findes en overmaade lille, nævner Grændse, og at man fra det ene Omraade saa uhyre let kommer over i det andet. Jeg skal derfor ogsaa kun sige, at da det her dreier sig om saadanne Bagateller, er jeg overbevist om, at blev ellers en Overenskomst tilveiebragt, vilde Punkter af den Art ikke skabe Banfæligheder. — Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der ved de af Folkethinget paa Finantsloven optagne Bestemmelser er stet Brud paa Traditionen, paa Indretninger, som eksistere i Kraft af Traditionen, vil jeg der fremdrage de to Exempler, som der ene kan være Tale om. Det ene er Optagelsen paa Finantsloven af den Del af Tienderne eller de præstelige Indtægter, som den høitærede Kultusminister har bortskaaet fra visse Præsteembeder. Jeg tillod mig før at bemærke, at Hensynet til Traditionen vil være gjældende ogsaa for Folkethinget — det tvivler jeg ikke om — saalænge denne Tradition heller ikke berøres eller krænkes fra den anden Side. Man har, endstjønt det vist neppe kan siges at være ganske i Overensstemmelse med Grundlovens Fordring om, hvad der skal optages paa det aarlige Budget, af Hensyn til Traditionen hidtil undladt at optage Tienderne, deirkkelige Indtægter, og man har ladet det gaa saaledes i snart en Menneskealder, og ladet det blive ved den Ordning og den Gænge, som det engang i saa lange Tider havde faaet. Det er den høitærede Kultusminister, der har Gæret af i den Henseende at have brudt Traditionen. Det er den ærede Kultusminister, der har tiltroet sig den Mundighed, at han af egen Magt skal kunne gjøre disse Afdrag i Embederne uden derom at spørge Lovgivningsmagten. Jeg skal ikke indlade mig paa en Kritik forøvrigt veelt af den ærede Ministers Fremgangsmaade. — Jeg tror ikke, at den fra nogen Side finder fuld Billigelse, — men det er vist, at det er den ærede Minister, der har rørt ved Traditionen paa dette Punkt, og han kan ikke beklage sig over, at der fra vor Side da svares med Protest. Det Samme gjælder med Hensyn til det kongelige Theater. Theatret lever dels i Kraft af Traditionen, dels i Kraft af enkelte Bestemmelser vedrørende Theatret i gjældende Love, og endelig ved, at dets Budget delvis findes optaget paa Finantsloven. Hvorvidt Traditionen ved Theatret er brudt, skal jeg paa ingen Maade indlade mig paa at domme om; Nogle mene det, men derved er ogsaa andre Omstændigheder at bemærke. Men een Ting er vist, og det er den, at hvad der i Kraft af Finantsloven er gjældende for Theatret, har den ærede Minister anset sig for berettiget til at tilfidesætte. Jeg minder om, at Theaterloven af 18de Juni 1870 slutter saaledes: „Ved Finantsloven for

1875—76 fastsættes, hvorledes den samlede Byggjælb til Sorø Akademi fuldstændig skal afgjøres. Svorefter alle Vedkommende sig have at rette“. Dette Punkt fandt sin Afgjørelse ganske rigtig ved Finantsloven 1875—76 derhen, at Bidragene til det kongelige Theaters Opførelse skal være at betragte som et Laan, der afdrages og forrentedes. Denne Bestemmelse er truffen i Kraft af Loven af 1870, og den staar paa Finantsloven. Ikke desto mindre har den meget ærede Minister anset sig for berettiget til ganske at tilfidesætte denne Ordning, og det ikke alene i Kraft af Omstændighedernes Magt, saaledes at hans Budget har vist sig ikke at kunne balancere, men den ærede Minister er gaaet videre, han har ikke paa sit Budget optaget den Post, som er bestemt ved Finantslov, end ikke paa det Budget, som i dette Dieblis er blevet meddelt Landstingets Udvalg. Det er overfor denne utvilsomme Tilfidesættelse af Bevillingsmagten og Lovgivningsmagten, at vi fra vor Side maa stille os anderledes til Theatret, til den overantvorbende Tradition, end vi ellers havde villet stille os, og det er derfor, at fremfor noget andet Punkt er Positionen angaaende det kongelige Theater særlig rettet imod og overfor den nuværende Kultusminister. — Hvad endelig de Bevillinger angaar, som hvile paa sædvansmæssige, eller jeg vil rettere sige, paa Billighedskrav, saa vil jeg nævne det sidste af de af mig omtalte Kardinalpunkter, det er nemlig Spørgsmaalet angaaende Lønningstillæg til Skolelærerne. Jeg tror, at er der noget Lidselbe, hvor et Billighedskrav kan gives gjældende, og hvor der endog specielt er en billig Forventning fra de Vedkommendes Side om, at den Sag, der blev opgivet ifjor, og som ikke da blev ført igjennem ved Finantsloven, nu maa blive gjenoptagen og endelig gennemført, saa er det i dette Lidselbe. Her taler Billighedskrav saa stærkt til os, at jeg ikke tvivler om, at Folkethinget ikke giver sit Minde til, at denne Sag atter opgives. Dersom Striden dreiede sig om, om det var tilladeligt at opstille Embedsmændene som A og Skolelærerne som B, saa tror jeg, at denne Strid dog nok skulde kunne løses. Om det skulde hjælpe Noget at sætte Nr. 1 og 2 i Stedet for A og B, veed jeg ikke, men vist er det, at naar disse to Ting staa jævnsides med hinanden, saa maa man for mig kalde det A og B eller Nr. 1 og 2, naar de blot staa der. — Det er de fem Punkter, som jo ere blevne, jeg havde nær sagt, verdensberømte, og ved Siden af disse berømte fem Punkter skal jeg derfor ikke nu trække det ærede Thing med at omtale noget Andet. — Det ærede Mindretal har ogsaa anskaffet sig fem Punkter; det synes her, at ligesom en Linie bestemmes ved to og en Flade ved tre Punkter, saaledes skal den politiske Situation bestemmes ved 5 Punkter. Jeg skal ikke dvæle yderligere derved. Jeg er naturligvis meget taknemmelig overfor det ærede Min-